

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "ОТЕЦ ПАИСИЙ" - ПЛЕВЕН

Плевен, ул. „Отец Паисий“ №10, тел./факс: 064 82 38 80

E-mail: info-1500105@edu.mon.bg <http://otec-paisiy.com/>

УТВЪРЖДАВАМ: .....

ИВАНВЪЛКОВ

*Директор на Начално училище
„Отец Паисий“ - гр. Плевен*

СИСТЕМА

**ЗА НАСТАВНИЧЕСТВО
В НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“, ГРАД ПЛЕВЕН**

УЧЕБНА 2024/2025 ГОДИНА

*Настоящата система е утвърдена със заповед № РД 12-906/12.09.2024 г.
на директора на училището*

ВЪВЕДЕНИЕ:

Системата за наставничество в Начално училище „Отец Паисий“ - Плевен е изготвена на основание чл. 39, ал. 1, чл. 40, ал.1, чл. 45, ал.1 от Наредба №15 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, издадена от министъра на образованието и науката, обн., в ДВ, бр. 61 от 02.08.2019 г. , Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование ДО1-100/11.06.2018 г., Наредба № 4 от 12 април 2017 г. за нормиране и заплащане на труда, Вътрешни правила за работната заплата.

Наставникът е "Човек, който оказва помощ на друг човек и го съветва в определен период от време". Наставникът е винаги някой, който помага, насочва, подкрепя, съветва някой друг.

Наставничеството е процес на направление на някого от някой друг, който е способен да използва неговите знания и опит. Това е доброволна връзка между двама, която цели да подобри придобиването на нови умения и опит, както и личностното развитие на човек.

Наставничеството е процес на взаимно сътрудничество; процес, който изисква определен период от време - до една учебна година.

Наставляваният е някой, който търси по свое желание и получава помощ, ориентиране, подкрепа и съветване от друг човек.

1. НАСТАВНИЧЕСТВО НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Квалификацията на педагогическите специалисти е:

1. въвеждаща - за адаптиране в образователната среда и за методическо и организационно подпомагане и е задължителна за педагогическите специалисти, които:

- а) са постъпили за първи път на работа в системата на предучилищното и училищното образование;

- б) са назначени на нова длъжност, включително по управление на институцията;

- в) заемат длъжност след прекъсване на учителския си стаж за повече от две учебни години;

- г) ще прилагат нови или променени учебни планове и учебни програми в училищата и програмни системи в предучилищното образование.

2. продължаваша - за непрекъснато професионално и личностно усъвършенстване, за кариерно развитие и успешна реализация чрез периодично актуализиране и допълване на знанията, уменията и компетентностите:

- а) по учебни програми за съответния учебен предмет или програмни системи;

- б) по професионалния профил на педагогическия специалист;

- в) за развитие на умения за преподаване по ключовите компетентности;

- г) за познаване и прилагане на иновативни подходи в образователния процес;

- д) за кариерно ориентиране и консултиране на учениците;

- е) за организационни и консултативни умения;

- ж) за управление на институцията и работа със заинтересовани страни;

- з) за участие в проучвания, изследователска и творческа дейност;

- и) за придобиване на по-висока професионално-квалификационна степен;

- й) за придобиване на нова или допълнителна професионална квалификация или специализация.

Въвеждащата квалификация може да се организира в рамките на вътрешноинституционалната квалификация. В тази връзка, директорът определя наставник в срок до два месеца от встъпването в учителска длъжност на педагогическия специалист.

Наставникът подкрепя новоназначения учител в процеса на адаптирането му към учителската професия и го подпомага методически и/или административно при изпълнението на задълженията му като класен ръководител и др.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ:

Ползи от наставничеството:

- полезност и удовлетвореност;
- опит от наученото;
- самооценка;
- полза за личното и професионално развитие;
- психологическа подкрепа;
- организационна и личностна промяна;
- намален стрес;
- увеличаване на самочувствието за справяне със задълженията.

Наставници могат да бъдат главен учител, старши учител, и педагогически съветник.

Обект на наставничеството са новоназначени педагогически специалисти, които нямат необходимия професионален опит за заеманата длъжност и се нуждаят от адаптация.

Основни функции на наставниците:

- подпомагане на новоназначени педагогически специалисти;
- оказване на методическа подкрепа за ефективно включване в образователния процес;
- разясняване на новите моменти в нормативната уредба, произтичащи от ЗПУО и от други подзаконови актове;
- мотивиране за професионално усъвършенстване;
- осъществяване на методическа и организационна подкрепа на учители, при ниска оценка в резултатите на атестирането;
- консултиране и подпомагане на лицата, заемащи длъжност „учител“ с цел кариерното им развитие;
- мотивиране за участие в организираните дейности за вътрешноинституционалната квалификация по методични обединения и предметни комисии в училището;
- консултиране на педагогическите специалисти по отношение на самооценяването.

Задължения на наставника:

- да отговаря за определен педагогически специалист;
- да изготви график за работата си с обучаваните;

да въведе дневник, в който да се вписват темите обсъждани с обучаваните;
в края на учебната година да изготви отчет за работата си и анализ на дейността;
да изготви оценка за постиженията и професионалното развитие на всеки от обучаваните и предложение до ръководството на училището относно преназначаването му, за следващата учебна година.

За наставничество на учители се заплаща съгласно Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование.

Заплащането за наставничество се регламентира във Вътрешни правила за организация на работната заплата в НУ "Отец Паисий"¹.

11 ПАСТАВНИЧЕСТВО НА СТАЖАНТ-УЧИТЕЛИ

За стажант-учителите се организира и провежда практическа подготовка в училището при условията на сключения договор с висшето училище, в което се провежда обучението за придобиване на професионална квалификация "учител". В договора се определят условията и редът за организиране и провеждане на практическата подготовка, правата и задълженията на страните.

Учителят-наставник заема длъжността "старши учител" или "главен учител".

Учителят-наставник получава допълнително възнаграждение, определено в индивидуален договор с висшето училище, който се сключва не по-късно от 30 октомври на календарната година.

Директорът на училището със заповед разпределя стажант-учителите между определените учители-наставници.

Един "учител-наставник" може да ръководи не повече от двама "стажант-учители".

"Стажант-учителите" осъществяват практическата си подготовка под непосредствено наблюдение и ръководство на "учителя-наставник" и преподавател от висшето училище.

"Учителят-наставник" и "стажант-учителят" подготвят план с график за съвместна работа във връзка с изпълнение на дейностите за времето, в което се провежда практическата подготовка.

По време на практическата подготовка се води дневник, в който стажант-учителят вписва конкретните дейности, наблюдаваните педагогически ситуации от образователно направление или учебни часове по учебен предмет или модул, изучаваните теми, изпълняваните практически задачи, използваните материали, методи и подходи, усвоените компетентности, възникналите проблеми, предложения и препоръки. Учителят-наставник вписва в дневника качествена оценка за изпълнението на възложените задачи, препоръките и постигнатия напредък.

Учителят-наставник ръководи практическата подготовка на "стажант-учителя", като:

1. представя годишното тематично разпределение по образователни направления на учебния предмет (учебни предмети) или модул;
2. показва различни видове уроци;

3. консултира и участва при планирането, разработването на урока, като съблюдава спазването на програмната система или на учебната програма, подпомага формулирането на целите, избора на методи и техники на преподаване, одобрява ги и помага за осъществяването им;
4. запознава стажант-учителя с характеристиката на паралелките, в които самостоятелно ще провежда образователен процес, и подпомага адаптацията му;
5. демонстрира интерактивни и иновативни методи на преподаване и на педагогическо взаимодействие и подпомага избора на техники за мотивиране и поощрение и на критерии за оценяване напредъка на учениците;
6. запознава стажант-учителя с документите на институцията и изискванията за работа с тях;
7. стимулира участието в обсъждането на наблюдаваните уроци или на педагогически ситуации;
8. подпомага подготовката, организирането и провеждането на родителска среща и на индивидуални консултации с родители;
9. запознава стажант-учителя с функциите както на педагогическия, така и на обществения съвет и на училищното настоятелство;
10. контролира изпълнението на поставените задачи от стажант-учителя, дава практически съвети по време на работа и оценява качеството на изпълнението;
11. поддържа връзка с преподавателя от висшето училище, като дава аргументирано мнение и оценка за работата на стажант-учителя по време на педагогическата практика.

В срок до 15 работни дни след приключването на практическата подготовка "учителят-наставник" с доклад уведомява висшето училище за резултатите от работата си със стажант-учителя/те и учителя за неговия напредък или проблеми, като прави конкретни препоръки и предложения. Докладът се съгласува предварително с директора на училището.

По време на организираната практическа подготовка стажант-учителите самостоятелно участват в образователния процес, като:

1. ефективно се включват в провежданата форма на педагогическа практика според предварително одобрен график, като описват и анализират наблюдаваните уроци, активно участват в обсъждането, установявайки съответствието на структурата с набелязаните цели и с очакваните резултати;
2. наблюдават и анализират уроци, практически, лабораторни занятия, практики и други организационни форми, провеждани от учителя-наставник в рамките на една учебна седмица;
3. планират, разработват и консултират варианти на урок, като спазват съответната училищна учебна програма или програмната система, които консултират с учителя-наставник;
4. формират умения за работа в реална среда за прилагане на различни техники за подкрепа и за социализация;
5. усвояват практически умения за организиране и провеждане на самостоятелна педагогическа дейност, оценяват знанията и уменията на учениците и се самооценяват;
6. наблюдават и прилагат различни методи на обучение и подходи за организиране на урок;
7. запознават се с документите на институцията, спазват реда и установените правила, използват и опазват материално-техническата база на училището;
8. запознават се с функциите на класен ръководител, на учител в група за целодневна организация на учебния ден и на учител в занимания по интереси.

111. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПАСТАВНИЧЕСТВОТО

Атестирането на наставниците и наставляваните от тях педагогически специалисти и стажант-учители се извършва от ръководството на училището.

В случаи на неефективно наставничество, директорът предприема мерки за изясняване на причините.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Със своя заповед, директорът на училището определя наставниците и наставляваните за съответната учебна година, както и редът и начина за тяхното материално стимулиране.